

۲۹ خرداد روز خلع ید یک روز درخشان از نهضت ملی ایران

بنام خدا

در صفحات تاریخ پر افتخار نهضت ملی ایران روز ۲۹ خرداد ۱۳۳۰ همچون برگی زرین می‌درخشد و چهره دکتر مصدق پیشوای محبوب ملت ایران فروزنده‌تر از همیشه جلوه می‌کند زیرا روز ۲۹ خرداد یک نقطه عطف و آغاز یک تحول عمیق و شگرف در تاریخ نوین ملت ایران است. روزی است که یکی از آرزوهای دیرین ملت ایران بخواست خدا بدست مصدق و همکاری تنی چند از یاران فداکار چون شهید راه آزادی دکتر حسین فاطمی و به پشتیبانی قاطبه ملت رنج‌دیده ایران صورت تحقق بخود گرفت و اراده ملت جایگزین سیاست استعماری خارجی گردید.

در این روز بزرگ دشمن مکار و استعمارگر ما در برابر یک سلسله فداکاریهای مردم ایران و مبارزات خستگی ناپذیر آنان سرانجام سرتسلیم باراده عمومی فرود آورد در مقابل نیروی عظیم نهضت ملی ایران زانوی ناتوانی بر زمین زد. در همین ایام بود که پرچم سه رنگ ایران برفراز عمارت (جنرال آفیس) خرمشهر باهتزاز درآمد و تابلوی برنزی «شرکت ملی نفت ایران» بر سر در آن نصب گردید و دیری نگذشت که آخرین دستجات کارمندان انگلیسی همراه با یک کشتی جنگی خاک ایران را ترک گفتند و در این موقع کارمندان ایرانی شرکت نفت هر قدر مقام پائین تری داشتند خوشحال‌تر بودند و کارمندان انگلیسی شرکت هر قدر و الامقامتر مضطرب‌تر.

باین ترتیب بر اثر همکاری بین ملت و دولت (برای اولین بار در تاریخ ایران) یک مانع بزرگ از سرراه پیشرفت ملت ایران برداشته شد. سبیل این مبارزه که بود؟ آیا جز مصدق دیگری را هم می‌توان نام برد؟ در آن روزهایی که عمال سیاست استعماری انگلیس و نوکران ایرانی آنها تحت عنوان شرکت نفت ایران و انگلیس سرمایه و ثروت ملی این آب و خاک را که باید صرف آبادانی و بهبود وضع مردمش شود بیرحمانه به تاراج می‌برند و کسی هم نبود که نسبت باین عمل ننگین اعتراض کند دکتر مصدق به پیشنهاد همکار گرامیش دکتر سید حسین فاطمی این جمله را عنوان نمود.

«صنعت نفت باید ملی شود»

این جمله کوتاه مفهوم بسیار بزرگی داشت یعنی آنکه ایران باید بدست ایرانی اداره شود و منابع ثروتش در اختیار ایرانی قرار گیرد. مصدق عقیده داشت که تا موقعی که شرکت نفت در ایران است ملت ایران نخواهد توانست با استقلال سیاسی نایل شود و بدون داشتن استقلال و آزادی یعنی دخالت در سرنوشت و مقدرات خود هر گونه اقدام اصلاحی برای بهبود وضع ملت بی‌نتیجه خواهد بود.

باین ترتیب هدف مشخص شد عنوان کردن همین جمله کافی بود که آتش در دلها بیفزورد و کینه‌های خفته و رنجهای عمیق و نارضایتی‌های درون ناشی از نیم قرن اسارت و بندگی را بصورت نهضتی عظیم و عمومی جلوه گر کند نه تنها در همه نقاط ایران ریشه دوانید بلکه بزودی آسیا و افریقا را نیز فرا گرفت و مقدمه نهضتهای ملی سایر کشورها گردید. این نهضت مقدس که همه افراد ملت را برای رسیدن بیک هدف مشترک در یک صف گرد آورده بود تحت رهبری سیاستمداری خردمند چون دکتر مصدق روز بروز اوج گرفت تا آنکه یکی از نظایر آن در روز ۲۹ خرداد بصورت «خلع ید» تجلی نمود.

موقعی که نیروی دریائی و ناو جنگی موریس در کناره آبادان لنگر انداخته بود و انگلیسیها ملت ایران و حکومت مصدق را تهدید به حمله به آبادان می‌کردند چنان هیجانی در ملت بوجود آمد که مصمم شدند تا آخرین نفر در مقابل تجاوز بیگانه مقاومت نموده و حتی در صورت لزوم تاسیسات نفت را آتش بزنند تا خیال استعمارگران راحت شود.

آری ملت ایران با پشتیبانی از مصدق ترجیح می‌داد که ایران بدون نفت ولی مستقل باشد تا اینکه نفت داشته باشد و این نعمت بهانه‌ای برای نفوذ اجانب و دخالت آنها در کشور و محو استقلال سیاسی و اقتصادی آن گردد بالاخره مقاومت ایران و مصدق اثر بخشید و انگلیسیها با یک دنیا تاسف و اندوه آبهای خلیج فارس را بسوی جزایر بریتانیا ترک گفتند در همان موقع روزنامه اسپات لایت چاپ هندوستان نوشت باین ترتیب مصدق با یک چوب کبریت نیروی دریائی عظیم انگلستان را شکست داد و بهمین علت بود که ایدن نخست وزیر سابق انگلستان در یادداشت‌هایش می‌نویسد (بعد از دو سال کشمکش شبی که خیر سقوط کابینه مصدق را شنیدم چندساعتی راحت خوابیدم). ولی افسوس که ایادی استعمار و دشمنان داخلی نگذاشتند که مصدق ملت ایران را به پیروزی نهائی برساند و در نتیجه خودخواهیهای بعضی از یاران سابق و خیانت عمال استعمار که منجر به کودتای ننگین ۲۸ مرداد گردید نتایج زحمات و امیدواریهای ملت را موقتا به هدر دادند ولی نهضت ملی ایران همیشه پایدار خواهد بود و شعله ایکه افروخته شده است علی رغم مقاومتها و جریانات سالهای اخیر و نیرنگها و خفقانها و شکنجه‌ها خاموش نخواهد شد و در نسل جوان روشنی و گرمی بیشتری خواهد گرفت جا دارد این روز تاریخی را یک عید ملی بنامیم و آنرا از صمیم قلب به عموم ملت ایران تبریک گفته و همه دست بدست هم داده و با نظم اتحاد و استقامت هدفی را که ملت ایران به رهبری مصدق در این روز پایه گذاری کرد (آزادی و استقلال ایران) دنبال کنیم.

دانشجویان نهضت آزادی ایران

خرداد ۱۳۴۱